

Sp. zn.: 838/2021/VOP/PŠ

Doporučení veřejného ochránce práv ve věci zvýšení odměn pěstounům na přechodnou dobu

Ochránce se již dříve zabýval nerovností ve výši odměn dlouhodobých pěstounů a pěstounů na přechodnou dobu, pečují-li o dítě se zdravotním postižením (dítě závislé na péči jiné fyzické osoby ve stupni I. až IV.). V této souvislosti poukazoval na skutečnost, že se i přechodní pěstouni potýkají se stejnými zvýšenými náklady jako dlouhodobí pěstouni. Současně poukazoval na to, že by výše odměny pěstouna měla odrážet náročnost poskytnuté péče. Apeloval proto na Ministerstvo práce a sociálních věcí i Poslaneckou sněmovnu, aby přechodným pěstounům byly náležitě kompenzovány náklady spojené s péčí o děti závislé na pomoci jiné osoby (sp. zn. [2763/2020/S](#) a legislativní doporučení ve [Výroční zprávě ochránce za rok 2018](#)).

Přestože původní návrh novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí, zařazený do připomínkového řízení tuto skutečnost z části reflektoval, do Poslanecké sněmovny byl posléze předložen vládní návrh novely (Poslanecká sněmovna, 8. volební období, sněmovní tisk č. [911/0](#)), který na původní záměr zcela rezignoval.

Ochránce v této souvislosti připomíná, že odměna přechodného pěstouna je již sedm let stejná ve výši 20 000 Kč. Ministerstvo práce a sociálních věcí v návrhu novely předkládaném vládě navrhovalo zvýšit odměnu pěstounům na přechodnou dobu na výši 27 000 Kč, pokud pečuje o 1 dítě bez zdravotního postižení nebo momentálně nepečuje o žádné dítě, což ochránce velice vítal. Po projednání novely vládou v červnu 2020 bylo od těchto změn ustoupeno a odměna pěstounů na přechodnou dobu byla snížena z navrhovaných 27 000 Kč na 22 000 Kč, a to jednotně pro všechny skupiny pěstounů na přechodnou dobu bez ohledu na náročnost poskytnuté péče.

Ochránce tyto úpravy považuje za zásadní krok zpět s ohledem naopak na diskutovanou potřebu podpory pěstounské péče. Domnívá se, že je třeba naopak podporovat stávající pěstouny a získávat další. Schválení vládního návrhu ve stávajícím znění by však zcela jistě znamenalo úbytek pěstounů na přechodnou dobu, což ochránce považuje s ohledem na závazek České republiky pokročit v deinstitucionalizaci péče o malé děti za zcela nepřijatelné (viz také doporučení Deinstitucionalizace péče o malé děti).

Na pěstouny na přechodnou dobu jsou přitom kladeny vysoké nároky, co se týče jejich odborné přípravy, profesionality, nutnosti spolupráce s ostatními zainteresovanými subjekty. Musí být připraveni ze dne na den přijmout dítě do (krizové) péče a mají se dítěti věnovat na plný úvazek. Proto nemohou zpravidla vykonávat běžné zaměstnání a právě výkon pěstounské péče na přechodnou dobu je jejich jediným zdrojem příjmu. Ochránce dále pokládá za nezbytné, aby výše odměny odrážela i náročnost péče, tedy to zda pěstoun

na přechodnou dobu má či nemá v péči dítě anebo dokonce pečuje o dítě, které je v I. nebo II.- IV. stupni závislosti.

Veřejný ochránce práv doporučuje Poslanecké sněmovně, aby prostřednictvím poslaneckého návrhu novely zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, zvýšila odměny pěstounům na přechodnou dobu následovně:

- 27 000 Kč, jde-li o pěstouna na přechodnou dobu, který momentálně nepečuje o žádné dítě,
- 30 000 Kč, jde-li o pěstouna na přechodnou dobu, kterému je svěřeno do péče 1 dítě,
- 32 000 Kč, jde-li o pěstouna na přechodnou dobu, kterému je svěřeno do péče 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),
- 36 000 Kč, jde-li o pěstouna na přechodnou dobu, kterému je svěřeno do péče 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).